

Beboer - bladet

25. årgang

Juni 2005

Beboerforeningen på Badstuevælen

Lørdag den 28. maj deltog vi med et stude på Borgerforeningens »Badstueboder«, vi fik præsenteret os selv - og fik også kontakt til flere potentielle medlemmer.

Læs i dette nummer om:

*Beboerforeningens 25 års jubilæum
Man behøver ikke altid at være på tværs!
Generalforsamlingen
Maritimt Historisk Marked*

*Gårdhaverne i Dragør
Brug saltet til kartoflerne
Nye skilte på vej....
Bog anmeldelse: Dragør i 1700-tallet*

Dragør, der var engang...

Af Søren Mogensen

Vi bor i et unikt byområde med en meget spændende historie. Denne historie er beskrevet i mange bøger og artikler, og nu er det tid til den digitale verden. Beboerforeningens hjemmeside – www.dragoerbeboerforening.dk – er ved at blive ændret og vil i den nye version få et særligt punkt om netop historie. Til det søger vi derfor gamle fotos og beretninger, som måske endnu ikke er blevet offentliggjort. Har du sådanne historiske effekter, vil vi meget gerne høre fra dig.

Dragør Kro - Perspektkort fra ca. 1905

På bagsiden af kortet kan blandt andet læses:

»Man ser den sydøstlige Krog af krogården og til venstre Tilbygningen langs Magstræde med de to høje Gavle, den ene med en dobbelt Loftsluge. Yderst til venstre ses et stykke af Kroens Locum, dernæst den gamle træpumpe med gammelt Pumpebeslag ved Siden af Kasser og Ballier, saa den tildækkede Skakt ned til Kælderen, endvidere den rundbuede Indgangsdør til Stuen, som kun blev brugt ved særlige Lejligheder, f.Ex. til Dans ved Fastelavnstid.

I Krogen ser man ogsaa en rundbuet Indgangsdør og til højre for denne er paa Muren malet en Henvisning til Krostuen over Kælderen - Kælderstuen - eller, som man sagde »Op til Nystuen«, som med Bænke og lange Bordplader på Bukke var Skænkestuen for Søfolk. Naar en ung Sømand havde faaet sin Styrmandseksamen blev der sagt til ham, at nu kunne han godt komme over i Skipperstuen. Skipperne og Lodser benyttede som Regel Indgangsdøren fra Strandgade.

Under Skipperstuens to store Fag Vinduer har 5 Damer og 5 Herrer taget Opstilling, nemlig Kromanden Jan Passer med Bowlerhat og lyse Benklæder og Opvarter Nielsen med stort hvidt Forklæde, til venstre staar Krokarken med stort hvidt Sejldugsforklæde.«

Kortet og den fulde tekst vil snarest blive lagt på vores hjemmeside.

Beboerforeningens 25 års jubilæum

Beboerforeningen for Dragør Gamle By har 25 års jubilæum i år. Det fejrer vi ved et særligt lille arrangement i efteråret, som I kommer til at høre meget mere om, når alle aftaler er faldet på plads.

Som så meget andet her i Dragør er Beboerforeningen også noget for sig selv. Vi er ikke en almindelig grundejerforening. Og vi er heller ikke en almindelig interesseorganisation. Beboerforeningen er beboernes forening, og vi blander os i lidt af hvert. Vi kæmper for det, vi alle sammen bor her for – vores pragtfulde historiske miljø. På den måde fungerer vi som interesseforening omkring bevaringsarbejdet i Dragør. Men samtidig ønsker vi ikke at være museums-genstande. Den gamle by skal være et levende boligmiljø. Med alt hvad dertil hører.

Til efteråret udkommet et jubilæumsnummer af Beboerbladet, hvor vi vil bringe sjove, spændende og opbyggelige historier fra 25 års virke. Det skal jeg ikke tage forskud på her, men denne dobbeltrolle - at bevare og udvikle - har gennem alle 25 år været foreningens opgave.

Med det engagement, der er omkring foreningen – ikke alene på vores hyggelige generalforsamlinger med sild og ost – men også i det daglige, hvor vi i bestyrelsen er i kontakt med mange af jer om store og små ting, så er der ingen tvivl om, at foreningen lever og har det godt.

Ude omkring Dragør sker der jo en fantastisk masse ting i disse år. Hele Amager er ved at blive bygget om. Og det er godt for Amager, og det er også godt for os i Dragør gamle by. Det er blevet endnu mere attraktivt at bo herude på sydspidsen af Amager, hvor vi ikke alene har vores dejlige lokale miljø, men hvor vi samtidig er omgivet af spændende miljøer – omkring det fredede Vestamager, den nye strandpark ved Østamager, hele udviklingen i Ørestaden og Havne-staden og alt det andet, der er sket på Amager og Christianshavn.

Men dette vil også give et pres på Dragør, hvor det er vigtigt, at Dragør kan bevare sit særpræg, som den historiske perle byen er. Inden for få kilometers afstand kan man bo eller være på udflugt i miljøer, der spænder fra det 17. til det 21. århundrede. Der bliver også fremtidigt et enormt pres på Dragør. Både for at bo her og for at gæste byen.

Det vil derfor fortsat være en vigtig opgave at tage godt imod byens nye indbyggere og vejlede dem i, hvordan de kan være med til at passe på byen – passe på det, de netop er flyttet herud for. Det bliver også en enorm opgave at sikre, at vi, der bor her, kan leve godt sammen med byens gæster. Vi vil gerne have flere turister i Dragør, men vi ønsker ikke byen omdannet til et forlornt turistmiljø.

Som gennem hele Beboerforeningens historie, sikres disse ting ikke ved, at vi kigger på vores egen navle, Beboerforeningen skal derimod gå i tæt samarbejde og dialog med de lokale politikere, vores naboer, erhvervene, institutionerne og interesseorganisationerne osv., for i fællesskab at løfte opgaven. Dragør er ikke bare vores by, men hele kommunens by, ja hele landets by. Det giver en forpligtelse, som jeg tror, at vi alle sammen er stolte af at påtage os.

Med disse lidt højtidelige ord håber bestyrelsen, at vi får et godt jubilæumsår, og at beboerne også fremover vil bakke op om Beboerforeningens arbejde.

**Med venlig hilsen
Hanne Bendtsen**

Man behøver ikke altid at være på tværs!!!

Af Bo Sillemann

»Hvorfor nu denne overskrift?« spørger I. -

Til det kan jeg svare: »**Det handler om kalkning**«.

Igennem mange år har jeg, når jeg har studeret kalkeopskrifter, fået indprentet:

»Når du har påført kalkmælken eller den færdige kalk med guldokker i, skal du **altid** slutte af med vandrette strøg.

»Hvorfor det?« har jeg spurgt. - »Det giver jo nogle vandrette striber, som skidt og møg fra vores ikke altid rene luft kan sætte sig i.«

Ingen har kunnet svare kvalificeret på det spørgsmål, uanset hvem jeg har spurgt. Det har fra alle sider lydt: »**Det der er sagt, det gæl's!!!**«

Altså har jeg affundet mig med *det*, vel vidende, at jeg ikke er den mest alvidende på området, og at nogle andre knapt så »forkalkede«, har tænkt kloge tanker omkring dette.

Og så en dag for nogle år siden, hvor Hanne og jeg i et anfald af afgrundsdyb interesse for kalkningens mysterier, havde tilmeldt os et kursus i selv samme emne på Raadvads center for bygningsbevaring, stod vi ansigt til ansigt med en murer, som frejdigt fremførte, at man altid skulle slutte af med *lodrette* strøg!!!! - Straks sprang jeg frem fra baggrunden med min lille fede finger i vejret og spurgte: »Hvorfor står der så i alle kalkningsanvisninger, at man skal slutte af med vandrette strøg?«

Svaret kom prompte: »For nemheds skyld! Der er langt flere vandrette linier på et hus, end lodrette«

Det er *meget* nemmere at stryge vandret langs med gesimsen, over- og underside af vinduer og døre samt langs med soklen, end det er at stryge lodret. De eneste lodrette afslutninger på en væg er ved vinduer og døre, så dovenskaben har virkelig fået overtaget. »Men«, tilføjede han, »skidt og møg hænger fast ved de vandrette strøg, hvor det ved de lodrette, regner af«. Det var så her, jeg hægtede mundvigene op omkring øreflipperne og tænkte ved mig selv:

»**Så meget for forkalkning!**«

Lad nu være med at tro, at det, du har gjort indtil nu, er ganske forfærdeligt, for vi er altså ude i petitesserne, men når man nu gør sig den ulejlighed at kalke, hvilket jo uden nogen som helst sammenligning er den *ypperligste* behandling man kan give sit gamle hus, så kan man jo lige så godt »gå planken ud« og slutte af med lodrette strøg.

Her er i øvrigt lidt flere gode råd omkring kalkning:

Det er meget vigtigt, at du bruger *kulekalk*. Dette kan købes på kommunens materialeplads til ca. 200 kr. for 25 kg., og er nok til at dække ca. 300 m² – Slå lige den, Flügger. Kulekalk har det ligesom rødvin: For hvert år den lagres, bliver den bedre. Den findeles mere og mere, indtil den efter fjorten år har nået sin ypperste kvalitet. (Det er ligesom fløde – Mums!) Ekstra lagret kulekalk kan selvfølgelig også købes, men så skal man nok forbi en faghandel og bestille den hjem.

Du skal kalke, når luftfugtigheden er høj og **aldrig** i direkte solskin eller for varmt vejr. En tåget eller diset dag i foråret eller efteråret med en temperatur på 10-15 grader er perfekt. Kalken skal nå at »karbonisere«, dvs. hærde op, *inden* den tørrer, for ellers vaskes den bare af i den første regnbyge, der kommer – og så kan man begynde forfra.

Det er vigtigt at kalke vådt i vådt, så du skal forvande din mur med haveslangen. Ikke så den sejler, men så den er godt fugtet op. Hvis du synes, at den tørrer for hurtigt op, er det en god ide at investere i en havesprøjte som man kan have med sig rundt. Denne er også perfekt til den afsluttende behandling med kalkvand.

Lad være med at tro, at du kan klare dig med at smøre et par tykke lag på. Det hedder kalkmælk, fordi det skal have en konsistens som mælk og da kalken slides af lag for lag, er det indlysende, at jo flere tynde lag, jo længere holdbarhed.

Start med at kalke hvidt til det dækker. Den hvide kalk uden farvetilsætning er den stærkeste og giver en flot lys bund for den efterfølgende gulkalk.

Husk at røre din guldokker op med lidt vand, mindst et døgn før du skal bruge den. Den skal have en konsistens som tandpasta og det er en god idé at bruge et målebæger, når du tilsætter den, så du har lidt styr på hvor meget du bruger. Kalkmælken kan max. tåle at få tilsat 6 % farve. Får den mere, vasker den af.

I øvrigt kan du indhente et væld af oplysninger om kalkning på følgende hjemmeside fra kulturarvsstyrelsen: www.sns.dk/byer-byg/infoblade-bygbevar/index.htm

Gå ind i menuen og vælg overfladebehandling og derpå kalkning, så er der masser af kvalificeret læsning for en »kalkefreak«

God fornøjelse og bevar jer vel!

Har du besøgt vores hjemmeside?

www.dragoerbeboerforening.dk

Generalforsamling i Beboerforeningen for Dragør Gamle By

Referat

Formanden, Hanne Bendtsen bød velkommen.

1. Til dirigent valgtes Hans Pedersen, som erklærede generalforsamlingen for lovligt indkaldt.
2. Formandens beretning ved Hanne. Der var ingen bemærkninger til beretningen, som blev godkendt. *Beretningen kan læses i fuld længde på vores hjemmeside*
3. Indkomne forslag:
  - »Bestyrelsen opfordres til at undersøge, om der er interesse blandt medlemmer for, at der etableres en serviceordning, så medlemmerne mod betaling kan indlevere krukke med blomster, buske eller træer til vinteropbevaring i et drivhus. Er der interesse for en sådan ordning, skal bestyrelsen indhente tilbud herpå, hvorefter det videre forløb overdrages til det firma, som kommer med det bedste tilbud.«
  - Formanden begrundede således, hvorfor bestyrelsen ikke fandt at forslaget faldt ind under bestyrelsens arbejde:
    - 'Spændende planter' er et fremmedelement i Dragør, jf. Lokalplanen
    - Bestyrelsen havde rigeligt med opgaver og derfor ikke også kan fungere som ejendomskontor for den gamle by. Det er vores sparsomme fritid vi bruger på foreningen og har derfor - igennem alle årene - langt overvejende koncentreret os om de overordnede rammer for byen.
  - Forslaget blev afvist af en enig generalforsamling.
  - Herefter var der opbakning fra et medlem til bestyrelsens kommentar om 'spændende planter' som et fremmedelement i byen, og bemærkede det tiltagende antal krukke i Dragørs gader.
4. Regnskab, budget og kontingent: I kassererens fravær, fremlagde revisor Jette Graae regnskab og budget. Bestyrelsen foreslog uændrede kontingentsatser:
  - 50 kr. for et pensionistmedlem
  - 100 kr. for et enkeltmedlemskab
  - 150 kr. for et par
  - 150 kr. for erhvervsdrivende

Et medlem bemærkede at der var så mange penge i foreningen, og spurgte om man på sigt ikke kunne sætte kontingentet ned. Som svar på spørgsmålet om budget, svarede formanden, at bestyrelsen endnu ikke havde taget stilling til, hvor meget der skulle anvendes på jubilæet.

Regnskabet godkendt.
5. Valg: Genvalg af formand Hanne Bendtsen
  - Niels M. Andersen genvalgt
  - Bo Sillemann genvalgt
  - Lena Lund valgt til bestyrelsen
  - Som suppleanter blev Lisbeth Hansen og Anna Lise Holder valgt
  - Som revisor genvalgtes Jette Graae og revisorsuppleant Jørgen Palm Steffen.
6. Evt.: Formanden annoncerede et jubilæumsarrangement senere på året.

Generalforsamling

Af Søren Mogensen

Mere end 110 medlemmer havde fundet vej til Dragør Skoles Aula, hvor årets generalforsamling blev afholdt den 16. marts.

Efter generalforsamlingen bød Beboerforeningen traditionen tro på sild, ost, øl og snaps.

Den hyggelige aften blev rundet af med underholdning og fællessang ved Dragør Spillemandene.

Sæt allerede nu kryds i kalenderen den 15. marts 2006, hvor næste års generalforsamling afholdes

- så går du ikke glip af en hyggelig aften!

Dragør Museum fejrede 75-års jubilæum med Maritimt Historisk Marked

I weekenden den 27. - 29. maj dannede den gamle færgenhavn rammen om Dragør Museums 75 års jubilæumsarrangement. Gamle træskibe stævnedes til byen med spændende varer fra deres hjemegn. Også vores lokale handlende og foreninger havde boder på havnen og mange af vores medlemmer deltog aktivt i museets meget vellykkede arrangement.

Beboerforeningen ønsker tillykke.

Fotos og collage:
Søren Mogensen

Gårdhaverne i Dragør

Af Hanne Bendtsen

Lige nu myldrer det op med grønt, både i gård, have og på gade. Et mylder, der tidligere gav Dragør tilnavnet 'den grønne by'. I dag er mange af de åbne stakitter skiftet ud med høje plankeværker, så man skal snyde sig til indkigget i de frodige gårdrum.

Vi bor jo i et 1700-tals miljø – det siger vi i hvert fald til hinanden. Og det er jo også – næsten – rigtigt, når vi ser på husene. Her står murene og tagene, som de altid har gjort. Men haverne har på mange måder skiftet karakter. Mens haverne tidligere var en vigtig del af datidens beboeres arbejdsliv, er det dag mere en del af vores fritidsliv.

Men alligevel er »udemiljøet« helt afgørende for vores samlede miljø. Og selv om haverne altså har ændret sig over tid, så er det meget vigtigt, at gårdhaverne i Dragør har sin egen stil, der spiller med som en vigtig del af det historiske miljø. F.eks.. vil det efter min opfattelse være en trist udvikling, hvis de Dragør-ske gårdhaver blev et multikulturelt mix af alle mulige danske og udenlandske haveformer – som de ser ud rundt omkring i villakvartererne. Der er noget, der hedder en dragørsk have eller gårdhave – selv om den som nævnt ikke ser ud som i det 17. århundrede.

Ane Svendsen, Lodsstræde 4, har nok fået inspiration til det ovale bed fra sit barndomshjem i Lillegade 3. (Privateje).

Men det er ikke så let... For selv om Dragør var et fiskersamfund og med enkelte landbrug, så var vi også præget af kontakterne til de fjernere liggende lande gennem vores handelsskibe. Så det multikulturelle, som vi gerne vil være fri for i dag, er samtidig en del af vores bys historie.

Prydhaven

I byns finere haver fandt man tidligere de nydeligste rosenbede, indrammet af buksbom eller rækker af store konkylier, der var kommet med hjem fra Vestindien, så tønderne med rom ikke skulle trille rundt under sejladserne. Der er kun ganske få konkylier tilbage i byen, men pas godt på dem, I stadig har i behold. Nu til dags er de omfattet af Washington-konventionen, der forbyder handel med truede dyr.

Ellers tittede mere ydmyge blomster som påske- og pinseliljer, tulipaner, løjntantshjerter, morgenfruer og kamilleblomster frem mellem stakitternes sprækker.

I dag er der ikke mange hverken rosenbede eller stakitter tilbage. Prydhaven er mange steder afløst af en krukkehaven, og de ydmyge – danske – blomster er erstattet af mere eksotiske vækster - ikke helt så typisk for en lille skipperby - og krukkehaven er mægtig til dem, man ser alle andre steder.

Nyttehaven

Men eksotiske planter er i øvrigt ikke fremmede for Dragør. Lige fra sejlskibstiden har Dragør således været præget af importerede planter. Figen, drue og fersken var blandt de mere eksotiske, som sejlerne kom hjem med. Nok uden rigtig at vide, at klimaet i Dragørs små gårdhaver er særligt velegnet til disse fremmede frugter. Byens tætte og lave bebyggelse holder på solens varme, både sommer og vinter, så selv sarte frugter kan modne og planterne overvintre.

Egentlige køkkenhaver havde kun få ejendomme i byen plads til. Derfor måtte man ty til fælles kålmarker, der lå i byens udkanter. På gamle kort kan man se sådanne fælles kålmarker mellem Lodsstræde og Strandstræde og i området nord for Kongevejen. I dag er nyttehaverne flyttet op ved Hollænderhallen - og her er udbyttet stort og det sociale samvær i top.

Træer og buske

De gamle markante træer er næsten alle forsvundet. Byens gamle vartegn, egetræet ved Jens Eyberts Hus, væltede i en kraftig storm for nogle år siden. Nu er det vist kun lindetræet ved Rønne Allé, der er tilbage. Det er fredet og det er smukt, men det har lus og det skygger. Den dag, det falder, vil husrækken komme til at se ganske nøgen ud. De resterende træer i byen er stort set alle tilflyttere: birketræet, troldpilen, fyrretræet og de japanske kirsebærtræer. Bambus-manien i 60'erne fik alderdom heldigvis has på. De var et markant fremmedelement i bybilledet. Men husk lige på æbletræerne. Her i Dragør behøver vi kun at have et enkelt træ i hver gårdhave, for afstanden er så lille, at de sagtens kan klare bestøvningen hen over stakit og muren mellem naboerne. Æbletræet er smukt i blomstringstiden, det giver skygge og så er det til at tæmme, så det ikke kommer til at dominere haven. Efterårets høst er heller ikke at foragte. To af æbletræerne i Bymandsgade giver så stort et udbytte, at vinterens forbrug af æblemost er garanteret.

Gårdspladsen

Gårdens belægning har i århundreder været af knoldebro. Farverne spiller i stenene, og de trækker vand, når vejret skifter. Tidens slid har gjort stenene glatte og meget nemme at feje. Mange steder er knoldebroen skiftet ud med flade betonsten, lagt helt i water, og de magter ikke helt at spille op til vores små uregelmæssige huse.

Selv om kvaliteten af gårdbelægningen – målt ud fra sin historiske betydning – ikke er så god, så har vi til gengæld fået rigeligt af den. Det grønne er utroligt mange steder udskiftet med det grå – suppleret af krukkernes vekslende glasurer. Vi har fået en masse hyggelige »små gårdspladser«, hvor udelivet i lokalmiljøet blomstrer. Og vi bliver nok nødt til at glemme, at alle disse nye »knoldebroer« ikke er rigtig dragørske. Men hvor der er mulighed for det, bør man søge at bevare de resterende få rigtig grønne haver – med lidt græs og smukke bede.

Gårdspladsen som arbejdsrum

I øvrigt har nytteværdien af Dragørhusenes små private ude-arealer altid været stor, om end benyttelsen har forandret sig radikalt gennem årene. Tidligere blev udearealerne brugt til klargøring af vævningerne, inden de skulle på engen til blegning, klaring af kroge og andre gøremål til fiskeriet og så selvfølgelig til hønsene, ænderne og gæssene. Men de blev også brugt til den lille pause mellem dagens sysler, hvor strikkepindene kunne røres og meget mere. På trappestenen, på bænken lige udenfor indgangsdøren eller under æbletræets skygge, blev tidligere tiders middagsmåltider forberedt. Både for at reducere tidsforbruget i de små, kolde og mørke, nordvendte køkkener og for at hvile bentøjet, der havde været i gang fra tidlig morgen. Da jeg var barn, blev der altid skyllet grøntsager, bælget ærter, skrællet æbler og kartofler, udstenet blommer og ribbet bær ude i gården. Her var der plads til at alle deltog - i datidens samtale-køkken. Det nymodens ude-køkken er slet ikke nogen ny opfindelse.

Spisepladsen

I dag kalder vi det for terrassen, hvor vi skærmer os for solen under fine store parasoller i afstemte farver. Sommerstuen i min barndom var lysthuset. Når fædrene havde været på søen eller i marken hele dagen, var dagens kvote af sol og varme blevet nok. Skyggen fandt man i lysthuset. I dag kender vi det knapt nok. Men nogle enkelte er der heldigvis tilbage i byen. Pas også godt på dem! Et lille spinkelt træskelet, slyngplanterne kan smyge sig op ad, kan give den herligste skygge.

Ukrudt

For ikke mange år siden, myldrede ukrudtet også op alle vegne, både i de små haver og mellem gårdspladsens knoldebro og gadens brosten. Men i gader og stæder samt på gårdspladsen blev det hurtigt spist af de fritgående fjerkræ. Derimod var prydhaven skærmet af med små fine stakitter og blev puslet og plejet. Der var ikke et græsstrå for meget.

Helt op til midten af 1950'erne gik der stadig gæs i byens gader - og de tog godt for sig. Ganske vist skulle man passe på alle deres grønne 'klatter', som man nemt kunne glide i, når der blev leget tagfat rundt i gaderne. I dag er det lugejern, ukrudtdamper eller -brænder, vi må tage i brug for at holde ukrudtet nede. Måske skulle vi se at få gåsehoid i byen igen!

Det store ukrudt

Kun gadens allerstørste ukrudt, får lov at blive stående - nemlig stokrosen. Stokrosen er blevet Dragørs »nationalblomst«, selv om mange stadig kalder den for ukrudt. Uanset følelserne for denne store smukke urt, skal der pusles om den, så den ikke ligger og flyder ud over gaden. Et lille støttestativ eller en snor er alt, hvad der skal til for at holde den ind til plankeværk og mur. Hvis de nederste visne blade bliver pillet af, samler der sig heller ikke så meget skidt under planten.

Jeg kunne fortsætte, og I kunne supplere. Selvfølgelig skal haverne have lov til at udvikle sig i takt med udviklingen. Og de skal også have lov til at udvikle sig forskelligt. Stereotypi er nok det værste, der kunne hænde vores haver. Og hvis det endelig skulle være, så er en »historisk fejltagelse« i haven jo nogen gange nemmere at genoprette, end når der begås historiske fejltagelser på byens huse.

Alligevel skal vi også »passe på«, når det gælder vores haver. Og vi skal måske alle tænke mere på byens samlede havemiljø. Den lille »ulempe«, du måske har af at åbne din have lidt mere op, må dog nemt kunne opvejes af, at alle gør det, og at dine spadsereture gennem byen bliver rigere på oplevelser.

Arkitekt Chr. Hetsch, der var en af byens første landliggere, har i sommeren 1900 tegnet haverummet i Lillegade 3. De mange konkyljer og Tamarinderkrukken er hentet hjem fra Vestindien. (Dragør Lokalarkiv).

PS: Jeg har undladt at beskrive den ultimative udnyttelse af vores åbne områder i byen til parkeringsplads. Efter lokalplanen skal parkering i den gamle by søges begrænset. Men selvfølgelig kan og skal man ikke hindre parkering på privat grund. Men vi må passe på - det gøres ikke alle steder lige hensynsfuldt overfor vores miljø. Bilerne skal lukkes inde bag pæne porte eller i garager.

Brug saltet til kartoflerne - og find lugejernet frem!!!

Af Bo Sillemann

Tiden er kommet, hvor ukrudtet begynder at skyde op mellem brostenene. På min vej gennem byen lægger jeg mange steder mærke til, at folk svider ukrudtet væk med groft køk-sensalt. Dette er uden tvivl en særdeles effektiv måde at komme problemet til livs på, men desværre rummer det også en kedelig »følgesygdom«, som ikke ret mange ejere af gamle huse tænker på.

Det, der sker, er, at saltet med nedbøren opløses og trænger ned i jorden langs med soklen på huset. Da en stor del af vores huse har murede sokler helt ned under jord-niveau, suges saltene op i soklen og videre op i væggene, hvor de krystalliserer sig, udvider sig og holder på fugten med frostsprængninger til følge. Så hvis du går og bander over, at din nykalkede væg går i opløsning for øjnene af dig, så kan dette sagtens være en forklaring.

Grunden til at murværket går helt ned i jorden er, at en stor del af vores huse oprindeligt har været bindingsværkshuse med lerklinede vægge og kampestensfundament. På et tidspunkt, hvor brændte tegl er blevet lettere tilgængelige, har man så omsat bindingsværket til grundmur. Man har således fjernet det lag kampesten som lå over jorden og muret en sokkel op på det underste lag af sten. Nogle steder har man været rigtig forudseende og lagt et lag skifer som fugtspærre oven på soklen, før man er fortsat med at mure sin væg op. Dette er desværre ikke tilfældet alle steder, hvorfor grundfugten med salt, kan trænge langt op i murværket.

Det mest effektive er altså lugejernet, men magter du ikke det, er ukrudtsbrænderen et rigtig godt alternativ. **Meeen!!! – den skal bruges med omtanke.** Du skal ikke varme jorden op til »vulkanagtige« tilstande, og du skal svide det en dag, hvor det lige har regnet, for så behøver du heller ikke at være bange for ildspåsættelse. Ukrudtet skal **ikke** brændes væk, kun lige »blancheres«. Det vil sige: varmt nok til at plantesafterne kommer i kog og cellerne sprænges. Prøv at forestille dig, hvor længe du selv skulle have fingrene i sådan en flamme, før det var nok. Giv den så et par sekunder mere, så skulle det passe.

Altså! – Væk med saltet! – også om vinteren. Brug grus i stedet, det mangler sikkert alligevel imellem brostenene, hvis du er flittig til at feje!
Og det er du jo!

Bevar jer vel!

Berit Fischer har droppet saltet og fundet lugejernet frem.

Foto: S. Mogensen

Nye skilte på vej....

Af Hanne Bendtsen

De gamle forbudsskilte, der står ved alle indkørsler til Dragør gamle by, skal skiftes ud. De er falmende, stativet er blevet træt og sprogbruken er forældet.

Man kan altid diskutere udformningen af sådanne skilte. De gamle udmærkede sig ved at være unikke som byen selv. Men budskabet om forbud mod kørsel i byen, med mindre det er til beboere og handlende, skal gerne fremstå så tydeligt, at alle respekterer skiltningen. Derfor har kommunen denne gang valgt en skiltning, der lægger sig op ad landets officielle skilteform. Det blev drøftet på sidste møde i Bevaringsnævnet, hvor der kom enkelte forslag til tydeliggørelse af skiltningen.

En model til de nye skilte, er sat op ved indkørslen fra Vestgrønningen ad Strandgade. Vi krydser fingre for, at de vil kunne reducere trafikken igennem byen.

Bestyrelsen

Efter generalforsamlingen har bestyrelsen konstitueret sig således:

Hanne Bendtsen	(formand)	Lodsstræde 4	3253 0469
Søren Nicolaisen	(næstformand)	Fogdens Plads 6	3294 0424
Niels Andersen	(sekretær)	Bymandsgade 27	3253 2667
Kim K. Pedersen	(kasserer)	Skipperstræde 4 B	3253 0550
Bo Sillemann	(Dragør bevaringslager)	Hollandsfed 3	3294 2910
Søren Mogensen	(redaktør/webmaster)	Deventergade 4	3253 5317
Lena Just Lund		Strandstræde 9	3253 1009
Lisbeth Hansen		Strandgade 26	3294 3424
Anna-Lise Holder		Bodestræde 6	3294 2310

Dragør i 1700-tallet

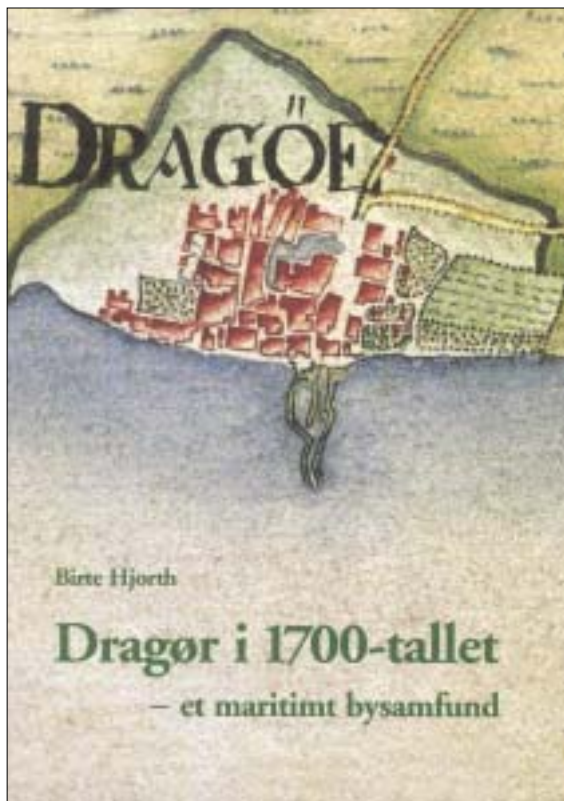
- et maritimt bysamfund

Bog anmeldelse af Hanne Bendtsen

I 25 år har Birte Hjorth arbejdet på bogen om Dragør i 1700-tallet, der udkom den 22. maj.

Alle de lokale kilder gik tabt, da schoutens gård i St. Magleby brændte i 1821.

Det forhindrede dog ikke Birte Hjorth i at lede i andre kilder efter spor fra Dragørs beboere. Heldigvis var dragørerne et stridbart folk, der sendte mange klagebreve til øvrigheden, så både Landsarkiv og Rigsarkiv har kunne lægge mange arkivpakker til denne omfattende bog. Trin for trin bringer Birte os igennem århundredet, hvor Dragør voksede fra en ganske lille by til en stor og driftig søfartsby, med en sejlkapacitet, der kun blev overgået af København. Byen voksede støt igennem århundredet og ved indgangen til 1800 var byen stort set udbygget til det vi i dag kalder for Dragør Gamle By - Beboerforeningens lokalområde. En spændende bog, der på fornem vis skildrer den historie, vi er så heldige at være så tæt på, og som vi har så stort et ansvar for at bevare og formidle til vores efterkommere.

Bogen er udgivet af Dragør Lokalarkiv og Dansk Center for Byhistorie.

Den koster 269 kr. og kan blandt andet købes på Lokalarkivet.

Trykt hos:

